

En leges journal

*– trygghet
for den som
har defini-
sjons-
makten,
usikkerhet
for
den som vet
seg definert*

Et besynderlig besøk hos min sykehuslege gjorde meg oppmerksom på journalen som sted for konservering av lege-pasient forhold på legens premisser. Besøket var besynderlig fordi legen ikke på noe tidspunkt viste interesse for meg eller min tilstand. Min halve time på hans kontor brukte han først på en telefonsamtale, deretter på en samtale med meg om et emne han interesserte seg for.

Telefonsamtalen fikk jeg etterpå vite var med ett av våre fremste alpin-ess (tidligere eller nåværende), og dreide seg om dennes kone som følte at tøyet ikke lenger 'hang helt godt på henne'. Kunne min indremedisiner hjelpe med kontakter og prisavslag på brystimplantater? Det kunne han, samtalen dreide seg om på hvilken måte den tidligere alpinhelten skulle fremstille slektsforholdet til indremedisineren for å få en best mulig pris. Også dette fant de ut av i løpet av et kvartes tid. I mellomtiden forsøkte jeg å få noe fornuftig ut av min etterhvert omfattende journal.

Etter avsluttet telefonsamtale fortsatte indremedisineren å oppholde seg i den sportslige verden, nå var det base-hopping det dreide seg om. At han nå henvendte seg direkte til meg, gjorde det noe vanskeligere å fortsette med å lese i journalen. Jeg svarte litt i hytt og vær, men er for godt oppdratt til at jeg kan sitte og lese mens et annet menneske forsøker å snakke med meg. At jeg ikke er videre interessert i emnet, og at samtalen på det mest konkrete vis foregår på min bekostning, ender ikke på det fakutm at min forbannede oppdragelse hindret meg i å gå før mannen rakk å skrive navnet mitt på regningsblokken.

Journalen jeg leste overrasket meg og gjorde meg trist. Det er litt vanskelig å forstå hvorfor akkurat trist, men det er den mest dekkende beskrivelse på den tilstand jeg befant meg i under og etter lesningen. Forholdene på det angjeldende sykehus, og mine flerfoldige lidelser, tilsier at mange forskjellige leger hadde skrevet journalen. Flere mennesker som sammen har skrevet den samme tekst over en tidsperiode fra begynnelse til nåtid. Selvsagt med den forsinkelse som ligger i at ingen på sykehuset egentlig har tid til å skrive journaler og tekster derfor blir noe forsinket eller lagt inn i mappen håndskrevet på et ark. Disse håndskrevne tekster fremsto som like fine som de maskinskrivne, det er ikke teknikken det her dreier seg om. Bidraget fra såvidt mange forskjellige leger i den samme sykehusjournal gjør det også vanskelig å si at det dreier seg om den ene eller den andre legens stil, uttrykksmåte eller livsforståelse. Jeg tror det var et nogenlunde dekkende bilde av journalen per se jeg fikk et glimt av der på det forfalne legekontor.

Det er ikke det at jeg ikke kunne kjenne meg igjen i det skrevne, for det kunne jeg. Men det å se sine egne ord tol-

ket inn i en sammenheng jeg selv ikke har valgt og heller ikke kjenner meg hjemme i, var underlig. Ting og hendelser jeg ikke anser som videre betydningsfulle hadde fått hedersplassen og tronte i en hittil ukjent størrelse og ramme. De forskjellige leger er opptatt av svaret på et spørsmål som ikke opptar meg nok til at jeg verdiger det et svar. Ting jeg har vært opptatt av og spørsmål jeg har søkt svar på, var helt fraværende i mappen, selv om denne nesten var tykk som Det nye testamente og hadde omtrent like mange forfattere. Dog ikke av samme kjønn.

Journalen gir inntrykk av en objektivitet den ikke besitter. Jeg besitter heller ingen objektivitet i forhold til meg selv og egne skavanker. Problemet med journalen er at den i sin form forsøker å heve seg over den subjektive vilkårlighet resten av livet favnes av. Selv forholdsvis klare svar på enkle blodprøver kan variere, og tolkningen av dem i enda større grad. Det er ikke så mange år siden pasienter fikk innsynsrett i egen journal, etter å ha lest forskjellige forstår jeg enkelte legers bekymring for konsekvensene av en slik innsynsrett. Pasienter og leger vil bare unntaksvis ha samme oppfattelse av et fenomen, en situasjon, et symptom. Og det er ikke alltid legen har rett. Ellers i verden vet man at som du spør får du svar; svaret man får er ofte i stor grad preget av det spørsmål som stilles og det blick man føler seg sett av.

Det er ingen løsning å slutte med journalskriving i helsevesenet. Heller ikke bør pasienter skrive egne journaler. Men trolig vil utviklingen i pasient-lege forholdet gjøre noe med journalens form og innhold. En myndiggjøring av pasienten og en lyttende lege vil kanskje gjøre tonen noe mer ydmyk og åpen overfor den annens (pasientens) erfaringer og liv. Kanskje kan en leges følelse av utilstrekkelighet overfor å skulle definere sider/uttrykk/symptomer ved et fremmed menneske i seg selv være med på en endring av journalens selvsikkerhet?

Selv hadde jeg ikke regnet med å få tilsendt en regning for sykehuslegens bruk av min tid. Men det fikk jeg selvfølgelig. Man får alltid tilsendt regning.

I den nære ettertiden tok jeg konsultasjonen som et tegn på at alt var bra med meg, og at det ikke var noen grunn til uro over tilstanden. Hadde det vært det, så hadde vel legen opptrådt annerledes. Noen uker senere var jeg ikke så sikker lenger. Jeg husket bare å ha lest i journalen min at jeg var en «påfallende» pasient.

«Styx»